

- Olası sorular:
  - Bütün kademeler: Birinci ve ikinci dilde kullandığım ilk kelime ve cümleler (evde sorulmalı!); Birinci ve ikinci dilde tecrübe edilen komik hatalı kullanımlar (yanlış anlaşılabilir ve kullanılan kelime ve/veya cümleler); birinci ve ikinci dilin öğrenim sürecinde önemli kişiler.
  - Orta ve Üst Kademe: İkinci dili öğrenirken özellikle hangi hususlarda sıkıntı yaşadım? Neler öğrenmişim, hangi stratejilerim vardı/var? Hala zorlandığım hususlar nedir ve bu sorunu nasıl çözerim? Farklı uygulamaya olanağı: Komik yanlış anlaşılmalardan skeç olarak canlandırılması.
  - Orta ve Üst Kademe: Birinci dilde başarılı olduğum ve zorluk yaşadığım hususlar nelerdir?
  - Orta ve Üst Kademe: Birinci ve ikinci dilde lehçe ve standart dil: Nereelerde hangi biçimi kullanıyorum; biçimlere ilişkin olarak nasıl duygusal bağlara sahibim; standart dilin öğrenilmesini gerekli kılan hususlar nelerdir (özellikle de birinci dilde ne işe yarar)?
  - Orta ve Üst Kademe: İki farklı dilin içerisinde ve arasında yetişmek: Tek dilli yetişen çocuklara kıyasla sahip olunan avantajlar/yaşanan sorunlar nelerdir? – Kendi çocuklarımı da aynı şekilde iki dilli yetiştirecek miyim, neden (neden değil)?
  - Orta ve Üst Kademe: Farklı bir dilin konuşulduğu ülkeye göç eden ebeveyn veya büyük ebeveynlerin yaşadıkları tecrübeler: Neler yaşadılar, ne tür zorluklar yaşadılar, nasıl tepki verdiler? Bu çerçevede röportaj soruları hazırlanabilir ve röportajın bazı bölümlerine ilişkin ses kaydı alınabilir.
  - Üst Kademe: Diller çoğu zaman birbirinden farklı itibara sahip olurlar. Birinci dilimiz nasıl bir itibara sahiptir; bu hususta nasıl deneyimler edindim?

3.4 Elektronik Medya Araçlarının Farklı Dillerde Kullanımı

Hedef

Medya araçlarının ve özellikle de elektronik medya araçlarının kullanım yeterliliği, modern dünyanın kilit yeterlilikleri arasında bulunmaktadır. Çok dilli bir ortamda bu yeterlilik elbette ki birden fazla dile ilgili olarak oluşturulup geliştirilmelidir. Ana dil dersinin bu çerçevede fırsatlardan yararlanması öngörülmekte ve gerekmektedir.

5–9. Sınıflar

10–90 dk.

Materyal:
İnternet erişimine açık bilgisayar (okulda veya evde), cep telefonu/akıllı telefon.

Ek bilgiler:

- Okulda çok dilli olarak kullanılmaları mümkün olan elektronik medya araçları arasında bilhassa şunlar bulunmaktadır: Bilgisayar (metin işleme ve biçimlendirme; bilgi temini amaçlı internet kullanımı; e-posta; sosyal ağlar (Facebook, Chatrooms vs.) ile yazılı ve sözlü iletişim ve bilgi temini amaçlı Skype), SMS için cep telefonu, bilgisayar türü işlevler için akıllı telefon.
- Ana dil dersinde ön planda olan husus, elektronik medya araçlarının ana dilde kullanılmasıdır; bunun yanında bu medya araçları elbette ki başka projeler çerçevesinde de kullanılabilir (örneğin bu bölümde yer alan 3.3–3.6 numaralı öneriler için).

- İnternette aratılan kavramların doğru biçimde yazılması önemlidir. Kelimenin yazımı hususunda emin olunmaması halinde önce sözlük veya çeviri yazılımı kullanılmalıdır.
- Okulda bilgisayar bulunmaması halinde görevler, evde yapılabilecek şekilde verilmelidir. Her çocuğun bir bilgisayar kullanabilmesi için grupların oluşturulması gerekli olabilir.

Kullanım imkânları ve örnekleri:

- Ana dilde kaleme alınmış olan bir metnin (şiir, hikâye) veya kitabın bilgisayarda biçimlendirilmesi (güzel bir metin tasarımı, görseller; internet erişimi olmadan da yapılabilir).
- Öğrencilerin ana dillerinde hizmet veren önemli arama motorları veya bilgi kaynakları (Wikipedia vs.) hakkında bilgilendirilmesi; bazı örneklere ilişkin uygulamaların yapılması.
- Öğrencilerin ana dillerinde hazırlanmış olan internet sitelerinden bilgi temin edilmesi (örn. tarihi bir konu, tarım, şiirler/masallar hakkında, vs.). Konunun öğrenciler ile birlikte planlanması, internet araştırmasında elde edilen sonuçların ders materyalleri olarak kullanılması gerekmektedir.
- Köken ülkeden (akrabalardan, arkadaşlardan) bilgi temin edilmesine yönelik olarak e-posta, Skype, SMS araçlarının kullanılması.
- Köken ülkede bulunan bir sınıfla iletişime geçilmesi; 3.6'ya bakınız.
- Çeviri yazılımlarının denenmesi (örn. google'de entegre edilmiş olan çeviri uygulaması): Göç ülkesinin dilinde kaleme alınmış olan kısa bir metnin uygulamaya girilerek ana dile çevrilmesi: Nasıl bir sonuç alınıyor, oluşan hatalar nasıl açıklanabilir, vs. Aynı deneme ana dil-göç ülkesi dili istikametine de yapılır.

3.5 Dilimizde ve Başka Dillerde Lehçeler

Hedef

Çoğu dilde standart dil veya yazılı dilin yanında, bilhassa sözlü kullanıma yönelik bir dizi lehçe bulunmaktadır. Öğrencilerin konuya ilişkin algısının güçlendirilmesi, dile ilişkin bilgi ve farkındalıklarının geliştirilmesi öngörülmektedir.

5.-9. Sınıflar

45 dk.

Materyal:
Harita kullanılabilir.

Süreç:

- Öğretmen olabildiğince ağır bir lehçe kullanarak, bugünkü dil dersinde özel bir konunun işleneceğini ifade edebilir. Hangi konular işlenebilir?
- Tartışma: Öğrencilerin tahminleri, birinci dildeki lehçe veya lehçeler ile edinilen deneyimler: Kimler, ne zaman ve nerede lehçe kullanır; lehçelerde kullanılan ne tür tipik kelimeler biliyorsunuz (kelimelerin yazı tahtasında derlenmesi), farklı bölgelerin lehçeleri arasında nasıl farklılıklar vardır (haritada gösterilmeli!); farklı lehçeler arasında yaşanan iletişim sorunları vs.
- Öğrencilerin ertesi hafta lehçelerin yer aldığı ses kayıtları getirmekle görevlendirilmesi (büyük ebeveynler vs, sesler icabında telefon/skype vasıtasıyla kaydedilebilir). Lehçelere ilişkin ses kayıtları internet üzerinde de mevcut olabilir (İtalyanca örnekler: <http://www.yougulp.it/dialetto>): Öğrencilerin yanlarında getirdikleri ses kayıtlarının harita üzerinde belirlenmesi.